

ЧОРАБИНИҲОИ МУҲИМ БОБАТИ ТАЪМИНИ ФАРОВОНИИ АҲОЛӢ ВА РУШДИ СОҲИБКОРӢ МУАЙЯН ГАРДИДАНД

Зери раисии Президент Шавкат Мирзиёев 15 апрел чамъомади видеоселекторӣ дар бобати таъмини босуботи нарх дар бозорҳо аз ҳисоби зиёд гардондани истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ ва ба вучуд овардани шароити иловагӣ барои соҳибкорон баргузор гардид.

Тавре ки маълум аст, бинобар вазъияте, ки дар ҳаҷон ба вучуд омадааст, нархи маҳсулоти озуқаворӣ боло меравад. Дар чунин шароити бораи таъмини суботи нарх зиёд гардондани истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ нозир мешавад.

Бинобар ин дар мамакатамон мақсади соли ҷорӣ таъмина намудани 7 миллиону 700 ҳазор тонна галла, 23 миллион тонна меваву сабзавот, таъмини бетанафуси расондани маҳсулот ба бозори дохилӣ гузошта шуд.

Дар чамъомади чорабиниҳои марбут муҳокима гардиданд.

Таъкид шуд, ки дар наватии аввал босамар истифода намудани беш аз 300 ҳазор гектар замин, ки захираи заминро сарпур намунадаст, муҳим мешавад. Аз он 80 ҳазор гектар заминҳо мекӯшанд, ки пас аз кам кардани заминҳои пахта ва галла озод гаштааст. Ин заминҳо ба 254 ҳазор нафар дар асоси озмуни кушод дода шудааст. Ин маънои онро дорад, ки дар ҳар як ноҳия 500 гектари замин киш ба вучуд омадааст.

Дар ҳоле ки роҳбари давлат барои соҳаи кишоварзӣ ҳеле мураккаб будани пайдо намудани тухми босифат ва фуруши маҳсулоти худро таъкид менамуд, ба Вазорати хоҷагии қишлоқ ва ҳокимони минтақаҳо вазири таъмин намудани дастрас кардани тухми ва ниҳолҳои баландисифат, хариди кафолатноки маҳсулоти супориш дод. Ба Агентии инкишофи бодғорӣ ва ғармхонадорӣ қарибҳола 300 миллион сӯм аз Фонди хоҷагии қишлоқ ҷудо карда мешавад.

Боз як захираи парвариши маҳсулоти озуқаворӣ истифодаи беш аз 100 ҳазор гектар заминни атрофи обанборҳо ба шумор меравад. Чорабиниҳои сохтмони шабакаҳои обёрӣ дар ин ноҳияҳо, ҷалби соҳибкорон ва кишти зироати мазкур муайян карда шуданд.

Таъкид шуд, ки барқарор намудани 135 ҳазор гектар заминни аз истифода хоричишуда имконоти иловеге мекӯшад барои парвариши маҳсулоти хоҷагии қишлоқ.

Ҳоло дар ихтиёри аҳоли 380 ҳазор гектар заминни наздиқавилӣ вучуд дорад. Парвариши маҳсулоти меваву сабзавот дар ин заминҳо натаҳон хонавоборо таъмин менамояд, инчунин манбаи сарпур намудани бозор ин мегарданд. Барои ин низоми таъмини оли-

явӣ ба вучуд оварда шудааст: 21 феврари соли ҷорӣ Девони Вазирон қарорро дар бораи хариди кафолатноки маҳсулотеро, ки дар ҳавлиҳо парвариш ёфтаанд, қабул намуд. Ба Шӯрои фермерон, хоҷагҳои деҳқонӣ ва соҳибони ҳавлиҳо сабақомӯзони аҳоли ва ҳамдасти намудан дар бобати парвариши зироати нозгир бо иштироки фермерҳои соҳибтаҷриба супориш дода шуд. Соҳибони заминҳои наздиқавилӣ эҳтимол дорад, ки бо норасоии об дучор гарданд. Аз ин рӯ, дар назди Вазорати хоҷагии об вазири таъмин намудани чораҳо дар бобати тоза намудани канал ва ҷойҳо дар маҳаллаҳо, чоҳҳои ва насб кардани насосҳо дар ноҳияҳо, ки таъминоти обш мураккаб аст, бо об деҳқонӣ таъмин намудани аҳоли вазири таъмин намудани нозгирӣ ба ин мақсадҳо аз бучети ҷумҳурӣ 50 миллиард сӯм, аз бучети маҳаллӣ боз 50 миллиард сӯм маблағ ҷудо карда мешавад.

Инчунин қарор дар бораи қабули барномаи маҳсус барои нармрасоии оқибаҳои норасоии об қабул гардид. Ҳамин тариқ, то 1 октябр 4,5 ҳазор километр шабакаи обёрӣ тоза ва 231 километр чунин шабакаҳои бетонрезӣ шуда, 3 ҳазор иншооти гидротехники таъмир, беш аз 3 ҳазор насос насб, 281 чоҳ таъмир мегарданд.

Масъалаҳои дастгирии молиявии соҳаи аграрӣ ба забон гирифта шуд.

Барои соли 2022 низ истифода намудан ба бонҳои тичорати 2 триллион сӯм кредити имтиёзнок пешкаш гаштааст. Аммо ҳоло аз аризаҳо барои 790 миллиард сӯм, ки ба бонҳои тичорати расидаанд, танҳо 53 ғоиш, дар баъзе минтақаҳо 25-30 ғоиш аз ҷиҳати молиявӣ таъмин гаштааст. Қори бонҳо дар ин сарти зерини танқид гирифта, супоришҳои иловагӣ дода шуд.

Ба чорабиниҳо дар бобати зиёд гардондани истеҳсоли галладона ва ашӣи хом барои раванги растанӣ эътибори маҳсус нигаронда шуд. Пешниҳод гардид, ки имтиёзоти гурмук ва аз андоз бори аризи иловагӣ озод намудани раванги офтобпастри воридшаванда, соя ва дигар маҳсулоти равангӣ пешбинӣ гардад.

Масъалаи дуоими рӯзномаи маҷлис минбаъд дастгирӣ намудани соҳибкорӣ буд.

Таъкид шуд, ки вақтҳои охир дар баъзе минтақаҳо фаъолияти тичорати қоҳиш ёфта, соҳибкорон бо мушкилоти кредит, андоз ва инфрасохтор дучор мегарданд.

Аз ин рӯ, роҳбари давлат чандин ташаббусро ироа намуд, ки ба рағбатноқозӣ ва ҳамдасти ба соҳибкорон нигаронда шудааст. Ҷудо намудани маблағи иловагӣ ба Фонди давлатии дастгирии соҳибкорӣ ва баланд бардоштани самаранокӣ кумакӣ молиявӣ супориш дода шуд.

Дар соҳаи хидматрасонӣ аз Бонки миллии ФҲИХ ба миқдори то 5 миллиард сӯм кредити пешниҳод мегардад. Ҳамзамон ставка доир ба кредит бо назардошти ҷиброни Фонди соҳибкорӣ на бештар аз 18 ғоишро ташкил хоҳад кард.

Ҳамзамон барои таъмини молиявии лоиҳаҳои тичорати хурд ва миёна дар минтақаҳо 300 миллион доллар ҷудо карда мешавад. Ин маблағ ба аъсори милли аз рӯи ставкаи 10 ғоиш ба мӯддати 7 сол дар бонҳо гузошта мешавад, ки бехтарин шароитро барои соҳибкорон пешниҳод менамояд. Ҳамзамон ставка аз рӯи кредит, ки ба соҳибкорон пешниҳод мегардад, аз 14 ғоиш зиёд намегардад.

Мушкилоти корхонаҳои содиркунанда таҳлил гардида, имконоти иловагӣ ифшо гардиданд. Механизми соддаи бозгардондани андоз бори аризиҳо тағбир гардида, 80 ғоиш маблағ дар зарфи 7 рӯз бидуни санҷиши иловагӣ бозгардонда мешавад.

Низоми нави омузиши доимӣ ва ҳалли зудтари масъалаҳои содиргарон эълон гардид. Барои ин штабҳои доимоамалкунанда ва колл-марказ бо рақами «1049» ба вучуд оварда мешавад. Шахсони масъул бо содиркунандагон муттасил вохӯрда, мушкилоти онҳоро дар ҷояш ҳал мекунанд.

Ба ақсион гузоштани қитъаҳои замин бори ҷорӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ масъалаи муҳим ба шумор меравад. Аз ин рӯ, дар назди Девони Вазирон гурӯҳи қорӣ ба вучуд оварда шудааст, ки қорро дар бобати муайян намудани қитъаҳои озод дар баста маҳаллаҳо, ташаккули лоиҳаҳо бо ҷалби ташкилотҳои қасбӣ, фуруши қитъаҳои замин ҷамоҳанг менамояд.

Намоишгоҳи байналхалқии соноати мебел ва ҷубқорӣ, ки дар Тошқанд ба тарзи аънавий ташкил карда мешавад, бори рушди эҷод ва салоҳияти соҳибони қасби ин соҳа хидмат мекунанд.

Дар маҷмӯи намоишгоҳи марказии «Ўзэкспомарказ» намоишгоҳи байналхалқии соноати мебел ва ҷубқорӣи Ўзбекистон – «МебелЕхро Uzbekistan» маротибаи ҳаштум бори мулоқоти иштирокчиён майдони васеъро созон дод. Иштирокдорон бо навоғииҳои охиринаи соҳа, ки дар павилонҳои сеюму чоруми «Ўзэкспомарказ» ҷой гирифтаанд, шинос шуданд.

Дар акс: лавҳа аз намоишгоҳ.

Аксбардор: О. ФУЛОМОВ. ЎзА.

БЕ ИНКИШОФИ ВАРЗИШИ ОММАВӢ ДАР БОРАИ МАРРАҲОИ НАВ ҲАРФ ЗАДАН ҲАНӢЗ БАРАВҚТ

Қадами аввалини муваффақият аз ташаббус оғоз мешавад. Ғамхорӣ ба он на танҳо бо чапакзанӣ, балки бо ҳис кардани моҳияти қор низ намоён мешавад.

19-уми марти соли 2019 тахти раёсати Президент Шавкат Мирзиёев бо мақсади баланд бардоштани сатҳи маърифатнокии ҷавонон, ҷалби онҳо ба фарҳангу санъат, тарбияи ҷисмонӣ ва варзӣ, тарғиби китобхонӣ, ташаккули маҳорати онҳо дар истифодаи технологияҳои иттилоотӣ чамъомади видеоселекторӣ доир гардида буд.

Дере нагузашта, дар доираи панҷ ташаббуси муҳим истеъдодҳои ҷавон дар самтҳои гуногун аз китобхонӣ то технологияи инноватсионӣ кашф карда шуданд. Ҷавонон аз тарафи давлат ва сарпарастон ҳавасманд гардонидан шуданд. Садоҳи оила шод гардид.

Маълум аст, ки самти дуоими панҷ ташаббуси муҳим ба фароҳам овардани шароити зарурӣ ба тарбияи ҷисмонӣ ҷавонон, намоён кардани қобилияти онҳо дар варзӣ нигаронидан шудааст.

Се сол пеш дар мамлақати мо зиёда аз 12 ҳазор иншооти варзӣи мавҷуд буд, ки дараҷаи ба тарбияи ҷисмонӣ ва варзӣи оммавӣ ҷалб намудани ҷавонон шоёни таҳсин набуд. Мутаассифона, рақамҳои ҳисобот, ба рақамҳои дарамалубуда мувофиқ набуданд. Ба қадри қифоя набудани таҷрибаи варзӣи, на танҳо дар муассисаҳои маълумоти умумӣ, балки дар мактабҳои варзӣи низ боиси як қатор мушкилиҳо гардид.

Имрӯзӣ қел аст? Имрӯз вазъият ба кулли дигар аст. Давлат пеш аз ҳама ба мустаҳкам намудани базаи моддио техникаи мактабҳои варзӣи бачагону наврасон, бо таҷриботи варзӣи таъмин намудани онҳо диққати маҳсус медиҳад. Зеро ҷавононе, ки лағоҳ ба ҷамоаҳои якҷакчин дохил мешаванд, аввал дар маҳалла, баъд дар мактабҳои варзӣи бачагону наврасон ба камол мерасанд.

Шоёни диққат аст, ки то соли 2021 дар асоси барномаи давлатӣ 7 382 муассисаи тахсилоти миёнаи умумии кишвар қисман бо таҷриботи варзӣи муҷаҳҳаз гардонидан шудааст.

Маҳфилҳои боқси 230 мактаби варзӣи

бачагону наврасон бошад, асбобу анҷоми заруриро гирифтанд. Аммо ин маънои онро надорад, ки вазъияти ҳозира қомилан беҳ аст.

Дар натиҷаи чорабиниҳои оммавӣ-варзӣи ва лоиҳаҳои солҳои охир шумораи умумии аҳоли бо тарбияи ҷисмонӣ ва варзӣи машғул аз 4,8 миллион ба 5,6 миллион расидааст.

Вале гуфтан барвақт аст, ки низоми тайёркунӣ, интихоби варзӣишарони бистеъдод, ки шарофӣ кишвариморро дар арсоҳи варзӣи ҷавон ҳифз мекунанд, пурсамар қор мекунанд. Зеро бе инкишофи варзӣи оммавӣ ва мустаҳкам намудани базаи моддио техникаи он, дар бораи марраҳои нав суҳан рондан ҳанӯз барвақт аст.

Дар муассисаҳои варзӣиҳои таълимии ҳар ноҳияи шахр дар як вақт фаро гирифтани ҷавонони мо гайриимкон аст. Ҳар яке аз мактабҳои варзӣи ба ҳисоби миёна ба 1000-1500 нафар ҷавонон хидмат расонидан меварданд.

Қарори Сарвари давлат, ки ба наздиқӣ ба имзо расид, «Дар бораи чораҳои ба зинаи нав баровардани ҷалби ҷавонон ба варзӣи оммавӣ дар маҳаллаҳо» бори ҳалли ҳамаҷонибаи масъалаҳои зикршуда заминаи мустаҳкам фароҳам меорад. Илова бар ин, идомаи мантиқии панҷ ташаббуси муҳимест, ки Президент се сол пеш ба миён гузошта буд. Тарғиби тарзи ҳаёти солим таваассути ташкили мунтазами мусобикаҳои оммавӣи варзӣи байни ҷавонон дар маҳаллаҳо, ба зинаи нав баровардани варзӣи оммавӣи, иҷрои вазифаҳо, ки дар Стратегияи рушди Ўзбекистони Нав бори солҳои 2022-2026 гузошта шудааст, ба он хидмат мекунанд, ки даҳҳо Оксанаҳо, садоҳи Баҳоудору Улуғбеҳо, Акбару Давлатҳо ба воситаи мусобикаҳои маҳаллӣ ба варзӣи калон роҳ ёбанд.

Муҳимтар аз ҳама, ҷорӣ намудани низоми панҷмарҳилаи мусобикоти оммавӣи варзӣи, мусобикаҳои ҷумҳуриявӣи сезинавӣ боиси фаро расидани бачорӣи варзӣи бузург ба ҳаёти Ўзбекистони Нав, ҷорӣ шудани тамоюлҳои тарзи ҳаёти солим дар оила ва ҳаёти ҳар як шахс мегардад, ки ин ба солимии миллат, ба камол расидани насли ҳамаҷонибаи соҳибӣи зеҳн роҳ мекӯшояд.

Шахрулло МАХМУДУЛОВ,
муовини вазири рушди варзӣи
Ўзбекистон.
ЎзА.

Фикри депутат

ҶИНОЯТИ ДУЗДИИ МАБЛАҶО ДАР НИЗОМИ ОНЛАЙН ЧАРО МЕАФЗОЯД?

Ҳодисаҳои бо роҳи қаллобӣ аз қортҳои пластикӣ ва суратхисобҳои бонкӣ рабудани маблағи шаҳрвандон бо истифода аз соҳторҳои иттилоотӣ, аз ҷумла технологияҳои иттилоотӣ, бе иҷозат ворид шудан ба соҳтор зиёд шуда истодааст.

Намудҳои ин ҷиноятҳо зиёд буда, аз тарафи шаҳрвандон ба мақомотҳои дахлдор ва депутатҳо бисёр муроҷиатҳо мерасанд. Масалан, таваассути шабакаҳои иҷтимоӣ рекламаи ягон ашё, ҳаволаи маҳсулот эълон карда шуда, пас аз гузаронидани пул интақоли он ваъда шуда бошад ҳам, расида додан нашудани маҳсулот, чамъ овардани пул бо гузоштани қорти пластикӣ барои муқами молиявӣ ба

қасе афзоиш ёфтааст. Инчунин, ба боварии шаҳрвандон даромада, бо дархости смс-код, рамзи тасдиқӣ аз рақамҳои телефон ҳолаҳои рабудани пул аз қортҳои пластикӣ онҳо низ мушоҳида мешавад.

Аз ҷумла, бо баробари ваъдаи гузаронидани маблағ бори ба гурӯҳи телеграмма олова кардани шахс, ҷинояти дуздии маблағ дар низоми онлайн бо дархости рақамӣ телефон ва коди смс низ вучуд дорад. Ин гуна ҷиноятҳо аз кишвари дигар истода, ба воситаи коди смс содир кардан мумкин аст.

Баъзан қаллобон таваассути нақшаи хабарҳои қалбақӣ, аз қабилӣ «Занги оператор», «Занги мессенжер», «Паёми оператори мобилӣ дар бораи бастанӣ қорт аз бонк» амалиёти қаллобӣ анҷом медиҳанд. Имрӯз чунин қаллобӣ ва дуздии оммавӣи гардида, хатари иҷтимоӣ ҳам меафзояд.

Бинобар ин худӣ ҳаёт имрӯз талаб мекунанд, ки дар қонунгузорию мо чунин шаклҳои фиребгарӣ ба назар гирифта шаванд. Ҳамин тариқ, вақти он расидааст, ки ба

Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Ўзбекистон тағйирот ворид карда, бори чунин ҷиноятҳо ҷавобгарӣ муқаррар карда шавад.

Тибқи лоиҳаи қонун «Дар бораи ворид намудани тағйирот ироаҳо ба Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Ўзбекистон», ки дар ҷаласаи Палатаи қонунгузорию Олий Маҷлис баррасӣ шуда буд, қороҳонӣ ҷавобгарӣ барои дуздии ва қорати молу мулкӣ дигарон, ки таваассути соҳтори иттилоотӣ муносиқатсионӣ содир карда шудааст, пурӯзӣ карда шуд.

Дар ин ҳуҷҷат пешбини шудааст, ки ҷавобгарӣ бори дуздии дар натиҷаи дастрасӣи беиҷозат ба соҳтори ит-

тилоотӣ бо истифода аз воситаи пардохти электронӣ ё соҳтори хидматрасонӣи фосилавӣ содиршуда, дар қисми сеюми моддаи 169-уми Кодекси ҷиноӣи ҳаҷумун ҳолати вазинкунанда ворид карда мешавад.

Дар ин замина, қабули лоиҳаи қонун дар баробари пешгирии навҳои нави қаллобӣ ва ҷиноятҳои вазин, ки ҳавфи иҷтимоиро зиёд мекунанд, ҳуқуқҳои шаҳрвандонро муҳофизат менамояд.

Гулбаҳор САИДҒАНИЕВА,
депутати Палатаи қонунгузорию Олий Маҷлис.

